

Referat - Arta si Religie in Roma Antica

Nascocire a imaginarului uman, sau forte supreme care au fost candva si acum nu mai exista, zeii au facut parte din mentalul societatilor preistorice si antice pana la aparitia crestinismului si uneori au supravietuit in paralel cu monoteismul crestin.

Originile religiei romane se regasesc in ideologia religioasa indo-europeana, foarte activa in perioada formarii poporului roman, care cuprindea o mitologie si o tehnica religioasa specifice si o tehnologie clar formulata, ceea ce dezvaluie o vocatie ametafizica, realista, un interes religios al romanilor fata de realitatile vietii cosmice, a fenomenelor insolite (prevestiri) si increderea in puterea riturilor.

Orice anomalie- mituri, fenomene insolite-denunta o criza in raporturile intre zeii si oameni- sacrul fiind consecinta religiei si naturii, istoriei - deci a concretului, particularului si imediatului; riturile constituind un alt aspect al acestui comportament, care tind spre personalitatea in grup si care nu depasesc zona in care actioneaza, si nu impartasesc conditia zeilor. Abia mai tarziu, sub influenta greceasca si orientala a mantuirii, romanii au descoperit importanta religioasa a persoanei mai ales in mediul urban.

Cultul religiozitatii umane insemna importanta raporturilor cu celalalt (pietas), respectarea riturilor si respectul fata de realitatile naturale dintre oameni, respectul fata de zeii, fata de cetate si chiar de straini.

Sacrificiul in numele unui scop anume, face parte de la vechiul ritual al romanilor, mitologia funerara arhaica, deasemeni conceptia despre lumea de dincolo. Cultul public era savarsit de oficianti si confrerii religioase, regele detinand primul rang in ierarhia sacerdotala; supranumit "rege al sacrului", dar fiecare preot, fiecare colegiu sau confrerie aveau competenta lor specifica.

Panteonul roman cuprinde o varietate foarte mare de zeitati, atat "pur romane" cat si de imprumut de la alte popoare- in special din lumea greaca. Initial romanii dispuneau de o singura grupare ierarhica: Triada arhaica compusa din Iupiter-Marte-Quirinus asociati Ianus si Vesta (care prelungeste traditia indo-europeana)

Despre Ianus (Janus) se spune ca ar fi fost un celebru rege - in zona Latium, plasat in timp undeva prin preistorie- cu mult inainte de intemeierea Romei. El a adus oamenilor pace si prosperitate in vremea "Varstei de Aur" cand oamenii si regii traiau impreuna. A introdus banii, cultivarea campurilor si legile. Dupa moartea sa a fost sanctificat- devenind protector al Romei. A primit calitatea de zeu patron al "inceputurilor" iar Vesta a fost situata la sfarsit ca protectoarea orasului. Mai apoi ierarhia a fost completata cu alti zeii ai razboiului si solului, in timp ajungandu-se la o mare varietate de divinitati.

Ianus (prima) subordonat direct al lui Iupiter (summa), locuieste - conform mitologiei romane- in

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

pragul caselor si la porti si guverneaza "inceputurile anului" (dupa numele lui a fost dat numele lunii Ianuarie).

El este imaginat bifrons (cu doua fete) pentru ca orice trecere presupune doua locuri, doua stari: cel din care pleci si cel in care patrunzi (Janus era pazitorul usilor cu acelasi nume cat si a portilor sub forma de arc pe sub care treceau unele drumuri). Ca stapan al portilor era pazitor al tuturor intrarilor: terestre, fluviale si maritime ale oraselor. Janus era si zeul inceputurilor, calitate care prezida fundamentele oricarei activitati umane = "vegea asupra aparitiei vietii individuale, fiind apoi prin extensiune considerat zeul care a condus nasterea lunii; totul oamenilor, zeilor si universului:

Ritualul trecerii prezidat de Janus asigura purificarea si a dus la crearea unei forme arhitectonice originale: Celebrul sanctuar care i-a fost dedicat in Forul Roman (portile sanctuarului sau din Forum, trebuie sa ramana deschise cat timp si atutul roman in razboi ; devenind astfel un pastor al pacii)sau templul din Forum olitorium-pe ruinele caruia in secolul I a fost construit templul lui Nerva.

Templul lui Argiletum(care nu a supravietuit trecerii timpului) cu cele doua porti ale razboiului a fost unul dintre cele mai cunoscute temple pe care antichitatea romana le-a dedicat lui Janus. O parte a frescei altarului a fost pictata cu imagini care il reprezentau pe zeu (bineinteles cu doua fete), o reconstituire a acestei fresce fiind facuta de artisti ai Renasterii italini (imaginea 1 atasata referatului reprezinta o fresca anonima care il reprezinta pe Janus si a fost inspirata din din fresca templului lui Argiletum). Un alt altar dedicat lui Janus a fost construit in locul numit "dealului lui Janus" (Janiculum), insa nici acesta nu s-a pastrat exact ca si altarul din dealul Oppius (depre care se spune ca a fost folosit in ritualurile de trecere de la copil la barbat).

Templul din Roma construit cu doua usi (o forma arhitectonica originala), considerate porti ale razboiului (deoarece aceste porti erau in permanenta deschise in timpul razboiului si inchise odata cu venirea pacii). Plutarh a mai spus si ca in vremea regelui legendar Numa portile au fost tot timpul inchise si redeschise abia un secol mai tarziu. In realitate inchiderea portilor era foarte rara, deoarece starea de razoi in imperiu era aproape generala, portile fiind inchise doar in timpul lui Augustus. In biografia lui Augustus este mentionat faptul ca portile lui Janus au fost inchise aproape pe toata perioada conducerii sale, din cauza acestui fapt creindu-se un mit in jurul lui Augustus-mai ales ca poartile au fost inchise pentru prima data pe 29 ianuarie, luna lui Janus (dupa victoria lui Augustus in fata lui Marc Antoniu).

Consulul Marcus Duillius a construit in piata vegetala ("Vegetal market") din Forum Holitorium, dupa victoria navala din Mylae (260 i. Hr) un altar in cinstea victoriei . Acesta a fost restaurat/reconstruit de imparatul Tiberius. Acest altar nu a fost propriu-zis dedicat lui Janus, insa a continut imagini ale tuturor lunilor anului

Cel mai celebru monument dedicat lui Janus, care s-a pastrat pana in zilele noastre a fost Arcul lui Janus Quadrifons.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Legenda spune ca prin acest arc soldatii romani treceau cand se intorceau victoriosi de la razoi.

In timpul dominatiei etrusce vechea triada arhaica isi pierde actualitatea si este inlocuita prin triada divina: Jupiter-Iunona-Minerva, cu influente etrusco-latine si elemente grecesti; cultul suferind modificari: Iupiter devine unicul stapan, Iunona forta vitala (regina) iar Minerva patroana artelor si mestesugurilor. Ianus a fost uitat probabil si datorita faptului ca nu si-a gasit corespondent in lumea greaca.

"sub"Bibliografie:

- Eliade, M - "Istoria credintelor si ideilor religioase", ed Univers

Enciclopedic, Bucuresti, 2000

- "Enciclopedia civilizatiei romane", coord Dumitru Tudor, ed.

Stiintifica, Bucuresti, 1982

www.cimec.ro